

«Min sindsyge onke

NY BOK: – Det er mye kulturhistorie i gamle annonser. De vitner om at fortida var alt annet en grå og kjedelig, sier Håvard Mossige.

■ SISSEL HOFFENGH

«Erfaren jomfru» er blitt en bok full av kuriøse annonser fra «gode gamle dager», full av nostalgi og et språk som vekker latter. For forfatter og forlegger Håvard Mossige, begynte fascinasjonen mens han jobbet med en annen bok.

– Jeg skrev historien bak tusen norske ord, og måtte lete etter noe som kunne illustrere teksten så det ikke skulle bli så tørt. Slik kom jeg over annonsene i gamle aviser. De skulle vise seg å være en rik kilde – ikke bare til gode illustrasjoner, men også mye til humor, sier Håvard Mossige, som innrømmer at han hadde hatt et bilde av fortida som ganske grå og kjedelig.

– Men innholdet i de mange annonsene vitnet om et meget stort mangfold både i varetilbud og underholdning, og jeg har nok fått et litt annet syn på fortida nå, sier Mossige.

Søker strippersker

«Vinterfrakker for korpulente» (Arbeiderbladet 1933) og «Gå ikke med stygg hatt» (Arbeiderbladet 1935), «Populære Rumba-benklær» (Sarpsborg Arbeiderblad 1936)

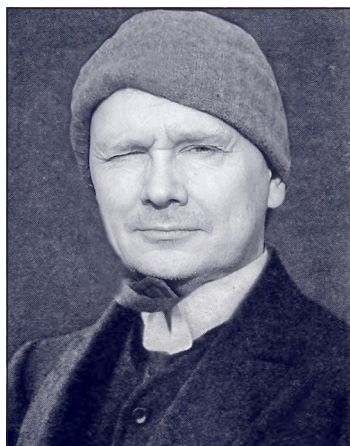
vitnet om at motebevisstheten var på topp. Under stilling ledig var det rift etter erfarne jomfruer og strippersker, sistnevnte i Social-Demokraten i 1916.

– På grunn av de mange fremmede og litt formelle ordene og formuleringene har jeg måttet lete meg fram til hva innholdet i annonsene egentlig betyr. Jeg kaller det forskning på lavt nivå. «Strippersker» var for eksempel kvinnelige medarbeidere som hadde som oppgave å fjerne stilkene fra tobakksbladene – helt vanlig på fortidens tobakksfabrikker. Så det var altså ikke underholdning til fabrikkens julebord de var ute etter, sier Mossige.

Tøffere tider

Språket i annonsene er i likhet med innholdet ofte ufrivillig komisk. Gjennom de mange gode tilbudene på alt fra kjøtt og sprit til medisinsk behandling, spiritisme, spådommer og ekteskap aner vi konturene av en tøffere fortid med lite kontroll.

En lege ved navn doktor Schneeweiss trodde for eksempel at syfilis var en hudsykdom og rykket i 1865 inn en annonse i Christiania Intelligenssedler med tilbud om skriftlig behand-

STILFULL: Forfatter Håvard Mossige har lekt seg i gamle arkiv og poserer gjerne «in character» som matcher annonsene i boka.

linger per brev. Og i Trondhjems Folkeblad den 15 juni 1897 kunne man lese: «En Missionær og en Engelskmand ved Navn Lichtenberg er opspist paa Santa Cruzøerne i Sydhavet. Befolkningen udgjør omkring 30,000 Personer, og

Missionærene anede intet galt, da de blev tagen tilfange og i længere Tid holdt i Fangenskab»

– Ja, man hadde ikke samme sikkerhetsnett som vi har nå. Det var ingen som sjekket fakta, og ingen matvarekontroll eller kvakksalverlov, sier Mossige.

Kontaktannonser

Kvalitetene folk søkte i en ny partner ble kommunisert direkte og uten beskjedenhet i fordums kontaktannonser.

– Det er knallhard ærlighet. Man kviet seg ikke for å være konkret med hensyn til hvor mye penger man hadde eller søkte. Flere er også åpne om at det ikke har gått så godt for dem enten økonomisk eller i kjærlighetslivet, sier Mossige.

Gratulasjoner til ny-copulerte kan sjokkere over hvor åpne folk faktisk var om ting.

– Men dette var ikke så dramatisk som dagens lesere kan tro, den gang betydde «å kopulere» å gifte seg, forklarer Mossige som også har opprettet en egen facebookside med bonusmateriale.

– Det er så mye materiale å ta av, og det har vært så gøy å gå igjennom alt at samboeren min synes det begynner å bli litt drøyt, smiler den entusiastiske forfatteren.

sissel.hoffengh@dagsavisen.no

Alle illustrasjonene er fra boka og bokas facebookside.

• Gamle annonser vekker latter

**topp fancy
HIPSTER SLACKS**

YOUNG MEN! Sakk ikke akterut. Ungdommen verden over sier: Hipster Slacks! Sitter som et skudd! Priser fra kr. 89,-. Stikk innom og kikk.

SISTE NYTT: Et parti fancy-bukser nettopp ankommet fra kontinentet. Absolutt siste mote både i snitt og mønster. Besøk

Husk øl til søndagsmiddagen.
– Ta et glass øl De også!

A/S RINGNES BRYGGERI

**HALLO
DAMER**

Ensom, skuffet herre, midt i høyt, mørk, 30 år, i fast stilling, ønsker forbindelse med en ærlig og grei dame fra arbeiderhjem, alder 20–30 år, ikke danseinteressert. Tysker-tøser frabes. Foto ønskes.

Bill. mrk. «Ensom herre 601».

**Fylde Lommelærker
til Holmenkoldagen.**
H. S. Dietrichsons Vinhandel
— Th. Schiøtt — Stortorvet 2.
Telefon 5315.

Øymark.

Ogsaa jeg faar meddele den glædelige sandhet, at egteskapet mellem Kristine og mig endelig er opløst. Uheldigvis hadde jo jeg ingen smie aa ligge i, slik som hendes første mand hadde — naar hun blev for rebelsk.

Otto Andersen, Svingen.

Øymark

Egteskapet mellem tømmersmand Otto Svingen og hustru Kristine er bevilget opløst efter 4 aars ulykkeligt egteskap.

Kristine Svingen.

el afgik ved døden»

Et riktig valg..

Valg av oppvarming er en alvorlig sak. Still strenge krav!

Velg et brensel som gir Dem - god - jevn - sunn - sikker - trivelig - nok og billig varme - om vinteren blir aldri så lang og hard.

Koks tilfredsstiller disse krav! Fyrer De med koks i dag - hold fast ved den! Da vet De hva De har og det koster ikke mer.

S er trygg og billig VARME
best å bruke koks!

Det bekjendtgjøres herved, at min sindsyge Onkel, Johan Otto Warloe afgik ved Døden den 3die ds. i en Alder af 70 Aar. Wager den 4de Novbr. 1890.
Karl Warloe.

Hjem for Alkoholister af den dannede Klasse
Bøgelund pr. Jellinge.
Naturskøn, sund Beliggenhed i Nærheden af Vejle. 1 Klasses Forpleining. Anbefalet af Læger.
P. Jordy Asmussen.

En dame lægger kort
1—9 aften, Johannesgt. 15, bak Grønlands kirke.

No. 1. Vaterlands Bro. No. 1.
I det nye Brændevins-Udsalg ved Vaterlands Bro serveres hele Dagen med Punsch, samt Ind- og Udsjænkning af Brændevin i større og mindre Dele.
Christiania Intelligentsedler 1865.12.08

Nedre Slotsgade, nær Grændsen.
Græs i Slotsparken
sælges. Man henvende sig til Slotsgartneren.

Min Hustrus Juleklap skal blive
MAGGI'S
Bouillon-Terninger.
Bokser med 10 100 200 500 Terninger
Kr. 0.50 4.00 9.40 23.00.

Hallo damer!
En herre med 9000 kr. ønsker bekjendtskab med en dame, alder 17—25 aar. Billet med fotografi i Bergens Tidende. Spøk frabedes. Billet merket „200“.

En ung Sagfører — om kort Tid Advokat — ønsker at stifte Bekjendtskab med en Dame, der kan indskyde nogen Kapital i Forretningen. Billet med Opgave over Beløbs Størrelse samt ellers de Oplysninger, som mulig reflekterende maatte ønske at give, modtager Expeditionen under Mærke »Ægteskab 774«.